

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Prejeto vsak pismo, ki vsebuje politično vsebino in v Mariboru s pošiljanjem na doro za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Maribor: tiskarna in knjigarna, ki jo vodi na leto samo 5 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udeležba "Kotoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stane 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema poročila, inštrate in reklamacije. — Za miselnost se plačuje vsa prispevka za enkrat 10 vin, ali kar je manj, 1 kratinski prispevek stane 10 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku "Mala naznanila" stane vsak 5 vin. Piste in zabavo vsake oddelka 20 vin, izjava in poziv 30 vin. — List se sprejema do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Nizozemska se pripravlja za vojsko.

Nizozemske priprave.

V soboto, dne 1. aprila, je brzojav razglasil vest, ki je razburila ves svet. Nizozemska se je začela pripravljati na vojsko. Nizozemska vlada je namreč ukrenila, da se umaknejo vsi dopusti častnikov in vojakov nizozemske armade in mornarice.

Zakaj in proti komu, se je vse vprašalo. Sedaj je preteklo že več dni in vedno še ne vemo pravega odgovora. Nizozemska vlada odgovarja samo, da hoče še z večjo pripravljenostjo kot dosedaj varovati svoje koristi v sedanji svetovni vojski. Ta odgovor je pa premoder, da bi ga kdo razumel. Za to smo zopet primorani, da ugibamo in tehtamo, kaj se nam zdi najbolj verjetno.

Javno mnenje na Nizozemskem ni Nemeem prijazno, ampak Angliji. Torej bi bilo najprej verjetno, da priprave veljajo proti Nemčiji. Toda zakaj? Goto vo je, da Nemčija ne misli rabiti nizozemske zemlje in obali za svoja vojna podjetja, kakor je rabila belgijsko. Sporna med Nemčijo in Nizozemsko ni, razveč zaradi potopitve nizozemskih ladij "Tubantia" in "Palmembang." Toda zaradi teh dogodkov se obe državi mirno med seboj pogovarjata in pogajata in vsi nizozemski listi, vladni in nevladni, zatrjujejo, da nepričakovane priprave nizozemske vlade niso v prav nobeni zvezi z onimi dogodki na morju. Da bi se samo iz golega nasprotstva hotela Nizozemska podati v vojsko proti Nemčiji, je malo verjetno, kajti Nizozemska lahko v vojski nastopi le s kakimi 250.000 mož. Ob enem se ji mora biti usoda Belgije kot strašno vedno pred očmi.

Bolj se nagiba splošno mnenje k trditvi, da so nizozemske priprave posledica četverosporazumovih posvetovanj v Parizu. Toda kaj so sklenili četverosporazumovci, da se je Nizozemska tako razburila? Vest, da so med drugim sklenili izkreati posebno armado na Nizozemskem ter tako udariti Nemeem za hrbet, se nam ne zdi zelo verjetna — dosedanje izkuš-

nje pri Dardanelah in Solunu ne govore v prilog takim korakom. Verjetnejše je drugo poročilo, ki pravi, da zahteva Anglija od Nizozemske, da popolnoma zapre svoje meje napram Nemčiji, sicer da bo sama najstrožje obkoljena ter ovirana v svojem izvozu in uvozu. To bi bilo v skladu z neoporečenimi načrti četverozveze, ki hoče naše osrednje države še bolj trdno obkoliti ter jim, če mogoče, vzeti vsako možnost uvoza in jih tako pritirati v pomanjkanje in v stradanje.

Verjetno je, da se hoče Nizozemska postaviti v bran proti angleški zahtevi in nameravani obkolitvi. Vprašanje je le, ali je pripravljena iti do skrajnosti in nastopiti proti četverosporazumu, če treba, tudi z orožjem v roki. Nizozemska ima namreč v izhodni Indiji bogate naselbine, ki bi bile v tem trenutku za njo izgubljene, ko bi se nizozemska armada postavila v vrsto četverosporazumovih sovražnikov, in končno je Nizozemska tako navezana na prekomorski uvoz in izvoz, da bi postal v slučaju vojne njen položaj pač zelo neugoden. Ako se torej odloči Nizozemska res za oster nastop proti četverosporazumu, potem morajo biti za njo merodajni razlogi, ki bodo premagali vse druge stvarne pomisleke. In ti razlogi bi bili: vojaška onemoglost četverosporazuma in iz tega izvirajoči skorajšnji končni mir.

Trta silvanec in ormoško-ljutomerski vinorodni okoliš.

Ko so se začeli pred kakimi 25 leti kazati tudi v ormoško-ljutomerskem vinorodnem okraju prvi pogubonosni sledovi trtne uši, so se skrbni vinogradniki takoj poprijeli sredstev, s katerimi je moči vkljub trtni uši ohraniti vinograde, začeli so se žuriti, da nadomestijo že uničene vinograde in ohranijo propadajoče. Prvo, namreč nadomestitev starih z novimi, se jim je posrečilo; drugo (ohranitev starih), pa ne,

in danes nimamo v ormoško-ljutomerskem okraju — kolikor je pisu teh vrstic znano — niti enega starega vinograda več, vse je na tak način obnovljeno, da so na ameriško trtno podlago cepljene naše domače plemenite trte.

Kjer so bili vinogradniki o dobroti in primernosti starih vrst za dotični okraj prepričani, tam so tudi ostali pri starih trtnih vrstah ter niso izbirali novih vrst, dobro vedo, da bi nove vrste škodovala značaj vina dotičnega vinorodnega okraja. Tako na pr. so ohranili vinogradniki ormoško-ljutomerskega okraja tudi pri obnavljanju vinogradov šipon ali pošip, vrsto, ki je vzrok, da je ljutomersčan povsod na tako imenitnem glasu. Šipon je torej v imenovanem okraju ostal glavna vrsta nasadov. Poleg te vrste so priporočili vinogradni strokovnjaki štajerski, zbrani dne 28. januarja 1904. leta pri c. kr. namestniku v Gradcu, za ormoško-ljutomerski okraj še zeleni silvanec in laški rizelec. Teh treh vrst so se vinogradniki pri obnavljanju vinogradov tudi držali, to je, tisti, ki so po letu 1904 rigolali gorico in na novo sadili. Vinogradniki, ki so bili primorani že pred letom 1904 obnoviti svoje upostošene vinograde, so zasajali, kar jim je ravno prišlo v roke, zato kažejo nekateri starejši vinogradi čudno mešanico trtnih vrst, ki značaja vina niso na korist.

Kar se tiče imenovanih treh vrst, namreč: šipona, silvanca in laškega rizeleca, je izkušnja v ormoško-ljutomerskih gorica pokazala, da kakovost ljutomersčana po novih nasadih ni trpela, kakor so nekateri mislili, zakaj v vinski trgovino se spravlja iz imenovanega okoliša pridelek splošno enakega značaja. To je torej pokazala večletna izkušnja, a izkušnja je tudi pokazala, da je trtna vrsta zeleni silvanec v ormoško-ljutomerskih gorica skoraj povsod nadovala, kar pride odtod, ker so strokovnjaki pozabili z večjim poudarkom opozarjati na dejstvo, da ta vrsta ne prenaša dolgega rodnege lesa, torej ne šparonov, loenov ali kakor jih v ormoško-ljutomerskih gorica imenujemo "konjev." Ta moment bi se moral pri silvancu vse bolj naglašati.

Pred mano leži brošurica "Vrste ameriških in domačih trt, ki so priporočljive za vinograde na Štajerskem. Po sočdelovanju in nalogu konferencie strokovnjakov države, dežele in c. kr. Kmetijske družbe štajerske spisal Fr. Zweifler, ravnatelj dež. sadj. in

LISTEK.

Vojne pridige v postu 1. 1916.

Z dovoljenjem kn. šk. Lavantinskega ordinariata s dne 4. aprila 1916.

V.

Peta postna nedelja.

Evangelij sv. Janeza 8, 46—59.

Tisti čas je rekel Jezus judovskim množicam: Kdo izmed vas me bo obdržal greha? Ako vam resnično govorim, zakaj mi ne verujete? Kdor je iz Boga, posluša besede božje. Vseled tega vi ne poslušate, ker niste iz Boga. Judje so tedaj odgovorili in mu rekli: Ali ne govorimo mi prav, da si Samarijan in imaš hudega duha? Jezus je odgovoril: Jaz nimam hudega duha, temveč častim svojega Očeta, in vi ste mi vzeli čast. Jaz pa ne iščem svoje časti; je nekdo, ki jo išče in sodi. Resnično, resnično vam povem: Ako kdo izpolnjuje moje besede, ne bo videl smrti vekomaj. Judje — tedaj rekli: Sedaj smo spoznali, da imaš hudega duha. Abraham je umrl in preroki, in ti praviš: Ako kdo izpolnjuje moje besede, ne bo okusil smrti vekomaj. Si li ti večji, ko naš oče Abraham, ki je umrl in preroki so umrli? Koga delaš sam iz sebe? Jezus je odgovoril: Če jaz častim sam sebe, moja čast ni nič; moj Oče je, ki me časti, o katerem vi pravite, da je vaš Bog. In ga ne poznate; jaz pa ga poznam. In ako rečem, da ga ne poznam, bom lažnik, kakor vi; toda poznam ga in izpolnjujem njegovo besedo. Abraham, vaš oče, se je silno veselil, da bi videl svoj dan; videl ga je in je bil vesel. Judje so mu tedaj rekli: Se pokeset let nimaš in si videl Abrahama? Jezus jim je rekel: Resnično, resnično vam povem, preden je bil Abraham, sem jaz. Tedaj so pobirali kamenje, da bi lučali vanj; Jezus pa se je skril in je šel iz templja.

Krščanski vojaki! Presvetli vladar vas je poklical, da branite ogroženo domovino. Morati ste pod orožje. Velike križe in težave, telesne in dušne, vam je naložila božja previdnost v grozoviti vojski. Prenašati morate neugodnosti vremena; zdaj vas nadleguje vročina, zopet vas muči mraz in deževje; cele dneve trpite večkrat in strelskih jarkih in taboriških na polju, premočeni skozinsko, ne da bi imeli priložnosti, se preobleči in posušiti. Poleg tega vas trpinči tudi še žeja in glad. In koliko trpljenje vam povzroča mnogokrat slabe poti in ceste! Potem pa še zadene izmučenega vojaka sovražna krogla in mu prizadene krvaveče in skeleče rane, ki mu tedne in mesece povzročajo grozne bolečine in končno neredkokrat orjaškega mladeniča in krepkega moža spravijo v hladni grob. K tem telesnim bolečinam pa se pridružijo še dušne bridkosti. Vojaka vznemirja misel na ljube stariše, na drage brate in sestrice; muči ga skrb za pridno ženo, za nežne, nedolžne otročiče, za gospodarstvo, in sto in sto drugih skrbi. Da, kratko rečem: Popolnoma nemogoče je, popisati vse križe in težave, vse bolečine in bridkosti, ki tarejo in tlačijo vojaka!

Krščanski vojak! Ako bi ti trpljenje, ki ti ga je v vojski naložila božja previdnost, opazoval in premišljeval le s človeškega, zgolj naravnega stališča, bi ga pač nikakor ne mogel prenašati, temveč moral bi obupati. Pa glej, kakor v vsem tvojem življenju, tako ti je tudi v strašnih vojnih težavah in bridkosti sv. vera tvoja edina tolažnica!

Ponauku sv. vere Bog pošilja ljudem raznovrstne križe in težave. Trpljenje je posledica prvega greha. Odkar je Bog vsled

greha izgnal človeka iz raja, je zemlja postala prava solzna dolina, kakor pravi sv. pismo: "Človek . . . je z mnogimi nadlogami obdan" (Job. 14, 1). Od Boga je dobro, pa tudi hudo, kakor uči modri Sirah: "Dobro in hudo, življenje in smrt, uboštvo in bogastvo je od Boga" (Sir. 11, 14). Tudi vam, krščanski vojaki, je Bog naložil težko breme, ki ga morate nositi v vojnem času. Pa vprašali bote: "Zakaj pa nam je ljubi Bog naložil to butaro križev in nadlog?" Na to vprašanje vam zopet odgovarja sv. vera.

Bog naloži križe in težave grešnikom, da bi jih z njimi kaznoval, pa tudi poboľjšal. Vsak greh zasluži kazen. Zato pravi sv. pismo: "Veliko šib pride nad grešnika" (Ps. 31, 10). In Bog udari grešnika na tem svetu posebno z namenom, da bi ga spreobrnil s pota pogubljenja na pravo pot zveličanja. Srečnega smemo imenovati tistega grešnika, ki ga Bog tepe tukaj na zemlji! Sv. Avgustin je milo prosil Boga: "Tukaj na svetu žgi, tukaj reži, samo tamkaj v večnosti prizanesi!"

Krščanski vojaki! Na stotine izmed vas jih je bilo, ki pred vojsko žal niso hoteli poznati svojega Boga, ki so Boga zaničevali, ki se niso brigali za njegove zaповedi, ki so kupičili greh na greh in leta in leta niso prejemali svetih zakramentov. A trpljenje in nevarnosti vojske so jim odprle oči. Začeli so zopet sklepati roke v molitvi, obžalovali so svoje grehe, zapustili svoje strasti in našli so zopet svojega Boga. Premisli in prevdari, ali nisi morebiti tudi ti v svojem življenju z grehom žalil Boga in tako zaslužil križe in težave, ki jih sedaj nosiš! Prenašaj jih zato v duhu pokore in kreni na pravo krščansko